

T ó l d a l é k.

*A Magyar Kurirnak, Junius' 4-ik napján
költ 45 ik darabja mellé.*

Felleges Királyunknak II. Ferentznek azon ékes Deák beszédjét, és kedves Nádorispányunk Ó Kir. Fő Herczegségének arra adott feleletét, a' mellyeket a' Pisoni Ország Gyűllésében, Pünköft Havának 13-ik napján, a' Primás Palotájában gyűlt Karok és Rendek előtt mondottak, nemzeti nyelvünkre által fordítva, a' Magy. Kurir Érd. Olvasóival közöllyük.

„Nem szükség említeni, a' mi közönségesen tudva vagyon, hogy Orizáglásunknak kezdete veszedelmes haddal vólt légyen elfoglalva; a' melly minden gondjainkat, mellyeket a' tsendes békeség' nyugodalmába lsteni gondvifelés, és ősi Jussaink által Orizáglásunk alá jutott Orizágoknak, és Tartományoknak előmenetelésre, és dífzére kívánunk függetleni, kényszerített oda fordítani, hogy a' Monáchiát épségbe, bátorságba megtartsuk, és a' költsönös boldogság végett megoszthatatlanul egybe szövetkezett hív Népünket Királyi Hivatalunk szerént óltalmazzuk.

„Ugyan ezért, a' melly Ország Gyűléseit ez idő közben rendeltünk, ezeknek egyéb végék nem vólt, nem is lehetett, hanem, hogy hív, és igazán kedvel: örökös Magyar Orizágunknak Rendeivel a' veszedelemnek elűzésére, 's Méltóságunknak fent tartására szükséges módokról tanátskozzunk.

„A' mellyekbe nem csak tanátsaitokat, hanem kézf segítségteket is éreztük.

„Mert midőn az Ellenség örökös Német tartományainkba bé tört, költségteket semmit nem kéméltettétek, hogy épen hihetetlen fietséggel mindég új, 's hadra alkalmas fel ülő Nemts Sereg fel állittatna, a' melly Kedves Testvérem-

nek, a' Ti Nádor Ispányotoknak mint Törvényes Generális Kap-tánynak parantsolatja, és vezérlése alatt az Ő buzgósága, és Példája által lelkesítetvén, Erettünk, 's egész Monarchiáért minden veszedelemre magát fel áldozni kész vólt, és a' ditsősleges veszedelmekre vágyodik vala."

„Arrúl is örömmel emlékezünk, és örökre helye lesz szívünkbe, hogy nem tsak némellyek, de minnyájao Erántunk, és a' Haza eránt ditséretes szeretetek által annyira gerjesztettek, hogy az Ország' Gyüllése által ajánlott pénz, élés, és hadi nepbéli segítségén kívül önként is tehetségeket a' köz jóra fordítván, temérdek költekessel terhelt Királyi Tárházunkat pénzel, és éléssel fel segítették.

„Azomban ezen hadi gondok közt is szorgalmatoskodtunk, a' mennyire lehetett, hogy itthon a' belső boldogságot eszközlő tanátskozá-sok folyanak. Így a' kik a' Karok, és Rendek által választottak a' végett, hogy az Ország' javának öregbítése szerzendő rendszabások iránt el-mélkedjenek, munkálkodjanak, 's tudósítást te-gyenek, azok Rendelésünkből munkáikat végre hajtották.

„Most már a' háborúnak végét szakasztván, minden része ugyan a' kormányozásnak, de ki-váltképpen a' Polgári Társaságnak lételére min-denek előtt szükséges külső bátorság eránt való kéfirület, Atyai gondoskodásunkat annyival in-kább el foglalja, mennél több veszedelmeit ta-pasztaljuk a' hadnak, és mennél bizonyosabb az: hogy semmi: némű különös birtokok, és vagy-onok nem szererhetnek boldogságot, ha a' puizti-tástúl bátorságba niatsenek helyhezette.

„A' külső bátorság kész erővel oltalmazta-tik, ez erő költséggel készítették: és táplálta-tik. Nem fejtegetjük ezt hosszasanban, mert azt, hogy értitek, jól tudjuk, és a' ti minden szo-rongató alkalmatosságokba bizonyított kész jó in-dulatitokba egész bizodal munkat helyhezettety-

tyük. És ezen bizodalommal *Dilectiódnak* a' Királyi feladásokat, mellyek köz jóra intézett kívánságainkat foglalják magokba, által adjuk.

Semmit nem kételkedünk, hogy vezérlése alatt *Dilectiódnak*, a' ki az én igaz atyafiúi szeretetemet, és az Ország' Karjai 's Rendeinek sziveket birja, nem tsak olly fontosan, a' mint a' dolog tulajdonsága kívánnya, de olly serénységgel is fognak munkálkodni, hogy azokról is, a' mellyek a' belső különös boldogságra közelebb szükségesek, a' mennyire a' dolog, és idő engedi, tanátskozhassanak.

„Mi gondjainkat semmire inkább nem függesztyük, minthogy Fejedelmi Tisztünk szerint Erejét, Méltóságát, és Boldogságát az egész Monarchiának, következesképpen ezen Magyar Országának is, a' mellyet a' Természetnek több rendbéli ajándékaira, de kiváltképpen a' Nemzetnek Nemes, és vitéz szívére nézve amannak legfőbb iflápjai közzé szamláljuk, megerősítsük, és a' maradékokra terjesztjük.

„A' mellyben valamint az Ország Karjainak, 's Rendeinek igaz, és buzgó törekedéseket előre magunknak ígérjük, és a' ditsőfféget a' Maradékoknak hálat adó emlékezeteket velek közleni kívánnyuk, úgy Császári 's Királyi Kegyelmeinket mindnyájokkal, és fejenként is bizonyítani fogjuk.“

* *

Ennek végezetével a' Királyi feladásokat *Propositiókat* Nádor Ispány Ő K. Hertzegségének által adván, Ő Kir. Hertzegsége az Ország' Rendei, és Karjai nevébe Ő Felsőségének Kegyelmeit, 's a' Haza' köz boldogságára intézett gondoskodását mély alázatossággal deák nyelven megköszönte, melly köszönő Beszédnek Magyar nyelven való értelme így következik:

Felsőges Tsászár, és Apostoli Király, Kegyelmes Urunk!

„Azon különös Atyai indulatjéért, és kegyes

jövöltáért, melly szerént Felsőged bátor több örökös Tartományainak meg számlálhatatlan gondjaival terheltetne is, Magyar Ország', és hozzá kaptolt Részek' hív Karjai és Rendjei közéjönni, és ezen körönfleges Ország Gyűllését, maga Felsőged jelenlétével dízesíteni méltóztatott, alázasatos, és halhatatlan hálákát adunk."

Ezen Császári 's Királyi Kegyelmefféget a' háládatoflágnak annál nagyobb érzésével fogadjuk; mennél bizonyosabb az: hogy az Ország Gyűllésében elő fordúlai szokott terhes dolgoknak alkalmas folytatására, és szerentsés kimenetelére semmi több segedelemmel nem lehet, mint a' Felsőged mindnyájunk által égő kívánsággal óhajtott jelentéte, a' kinek egyedül Népeinek boldogsága fekszik szívéen, és a' kinek minden gondját oda határozva lenni tudjuk: mi módon lehessen a' közönséges boldogságot, és bátorságot meg erőfsíteni: ezen hív Magyar Orzágnak dísze, és ditsőffége pedig mindenkor újabb gyarapodást mi módon vehessen.

„Az pedig, hogy Felsőged azon hadi segedelmekről, mellyeket a' maga hív Karjai, és Rendjei rész szerént az Ország Gyűllésében ajánlottanak; rész szerént pedig más magánofok által is a' magok tehetségek szerént adattanak, ezen kívül azon két rendbéli Felülő Nemes Seregekről is, mellyek a' Monarchia óltalmára ki vezettettek, oly Kegyelmes, és Kedves emlékezettel lenni méltóztatik, a' mi Felsőged iránt való hívségünket, és szeretetünket annyira fellobbantja, hogy éppen semmit el mulatni nem kívánunk, a' mellyel ennek utána is legjobb Fejedelműeknek Kegyelmes kívánságait híven, és készen teljesíthetjük, és Felsőgednél való tettésünket meg érdemelhettyük.

Felsőgednek Atyai gondoskodásától indittatván, szentül ígérjük: hogy mi minden igyekezetünkkel, és erőnkkel úgy fogunk munkálkodni,

Hogy valamint Felsőgedet a' maga Népeinek Kegyelmes, igaz, és bölts igazgatásárúl nem csak ezek, de a' külsők, és ellenségei is nyilván, és méltán magasztalják, és azon Fejedelmeknél, a' kiket vagy az Irok hízelkedése, vagy a' fegyvereknek szerentsés sorsa nagyoknak hirdetett, sokkal nagyobbak vallyák; úgy mi, a' mi hív, és kész engedelmeffégünk által, a' mi Kegyelmes Atyánk, és kedves Hazánk iránt égő szeretetünk Izerént, hogy a' Felsőged akaratjának tellyesítésében való ditsőfféget magunknak megszerzhessük, és semmit azokban el ne mulassunk, mellyek a' közönséges böltségűeknek megszerzésére, a' Királyi Méltóság, és Ország ditsőffége öregbítésére; végtére a' Cs. Kir. Kegyelmeffég erántunk való további, és szoroffabb le kötelezésére tartoznak. Kinek is mély alázatossággal magunkat ajánlyuk, 's eyszfersmiad egyenes szívbül kívánnyuk; hogy az Isteni Felsőg, a' Felsőged' Izeméllýében, a' mi Kegyelmes Királyunkat, és kegyes Atyánkat késő időkig ép egéffégben tartsa meg; és az ő ditsőfféges Országlásának idejét, lok és szerentsés esztendőkre terjelje ki."

Azon Kir. Postulatumnokat, az az, kivanságokat, a, mellyeket Felsőgessen uralkodó Fejedelmünk II. Ferencz, Posonban, Majus 12 ik napján, az Ország Statusainak és Rendeinek által adattott, és a' mellynek rövid summáját mi, Majus 18 ik napján, 40-ik szám alatt költ Kurirunknak 616 ik lapján Erd. Olvasóinkal közölttük, akkor tett igiretünk szerént, most, nemzeti nyelvünkre által fordítva, magok valóságokban is elő adjuk.

„Ö Császári, és Apostoli Királyi Felsőgének, a' mi leg kegyelmesebb Urunknak nevében, ezen Nemes Magyar Ország, és az evvel öfzve kapttolt Részek, Fő Tisztelendő, Tisztelendő, Tekintetes és Nagyságos, nem külömben Méltóságos, Nemes s. a' t. Statusainak, és Rendeinek, a' kik

vagy személy szerént, vagy követségképen, vagy másoknak képében, ezen Ő Cs. Kir. Felsége által kegyelmessen ki hirdettetett Ország gyűlésére fel sereglettek, ez által jelenteni kívánnyuk. — A' meg hívó Kir. levelekből az Ország Gyűlésére fel hivatott Statusok és Rendek ezre vehették azt, hogy Ő Cs. Kir. Felsége atyai kegyes szívének kívánsága, Országlásának kezdetétől fogva, mindenkor arra czélzott, hogy a' maga igen kedves örökös Országának, Magyar Országának köz javát, öregbedését, és ditsőffégét erős fundamentomra állithassa, és örökké tartó állandósággal a' késői maradékokra által botsáthassa, és hogy ezen eleve fel tett kívánságát egyedüluralkodásának kezdetétől fogva szüntelen tartott haborból reá hárámlott terhes gondok hatraltatták és halasztatták.

„Most pedig, a' midőnmár, Isten kegyelmességéből a' békesség helyre állítódott; lehetetlen volt Ő Felsegének, azon szives, és sok ideig rejtetett kívánságát ki nem nyilatkoztatni, és azon alkalmas 's törvényes eszközökkel, a' mellyek az Ő Felségére Istenről bízott Magy. Nemzet sokszor kívánt boldogságára bátran, és sebesen vezetnek, vele született kegyelmességéhez képest fietséggel nem élni. — Ahozképest Ő Cs. K. Felsége jól tudván azt, hogy a' maga Constitúciója eránt eleitől fogva igen hiv Magy. Nemzet maga törvényessen uralkodó Királyától semmit meg nem tagadhat, a' mit, vagy a' Felsőges Királyi Háznak fényességére, ditsőffégére, és nevekedésére, vagy az Ország köz javára és boldogságára szükségesnek lenni til; ezen, törvényes és bátorfágos eszközhöz, úgymint az Ország Gyűléséhez, a' Statusok és Rendek eránt való tellyes bizodalommal nyúlni méltóztatott, olly véggel, hogy abban, a' köz Jó előmozdításának módjáról, velük együtt annál bizonyosabb bizodalommal tanátskozhasson, mennél több figyelmetességet érdemel ez a' körülállás, hogy az utolsó hossza-

san tartott háborúnak mivóltából, és annak nem várt történeteiből olly fontos következesek folytak Európában, hogy azok a' továbbra néző Királynak és a' hiv polgároknak szorgalmatoságokat méltán kívánnyák.

„El mellözvén ugyan is azt, a' mit az Ország Statussai és Rendei önnön magok is jól tudhatnak, hogy tudniillik, az egymás után következett háborúkra való tsupa készületek is igen sok költségbe kerültek, hogy azok a' háborúnak több elztendőikig való tartosága, és nem várt történetei miatt, olly igen meg szaporodtak, hogy a' Kir. Kintstárnak rendszerént való jövedelmek nemcsak elegendők nem voltak, hanem azon kívül, a' mivel az Ő Fellege alá Ifjentől vettetett hiv népek, Királyok 's Hazájok eránt való világos hivatásból, serégenként, és több versben, különösen az Ő Fellege kedves Magyar Országja, mind diataliter gyűjtött segedelmekkel, mind önként való bőv adakozásokkal, nem különben kéttzeri fel ülésekkel (Insurrectióval) a' mint hiv jobbagyokhoz illett vala, a' K. r. Kintstárt rész szerént öre, bitették, rész szerént a' Monarkia védelmezésének módját segéllették; kéntelen volt leg jobb Fejedelmünk, a' maga örökös Országinak védelmezések, és végső romlásból való megmentések végett, mint itthon, mint pedig külső földön adollágot tsinálni — mind ezeket, a' mint fellyebb is meg mondatott, el mellözvén, szükség az Ország Gyűllésére fel sereglett Ország Statussainak és Rendeinek, éles elmével meg hányni vetni, hogy a' Fels. Ausztriai Monarkia, következesképen, az ebben bé foglaltatott Magyar Ország is, maga politicus fekvésére nézve, nem kevellé meg változtatott. — Ugyan is, akár az ezen Monarkiától el szakasztatott tartományoknak mivóltát tekintjük, akár a' külső szomszéd Hatalmasságoknak kiterjedését, az uralkodás formájának meg változását, az új politica szövetségeket, akár pedig az utólszor meg állapitatott

határoknak természetes valóságokat meg vizsgáljuk: minden hív 's éles elméjű és hazáját igaz szívvel szerető polgárnak fel kell ébredni arra, hogy nemcsak az előbbinél sokkal számosabb, hanem egyúztersmind az ellenség hatalma ellen való védelmezésre alkalmasabb eszközöket keressen és rendeljen; hogy azokat a' sok akadályokat is, a' mellyek az Ország védelmezése ek művöltát nemcsak hátráltattak, hanem valósággal gyakran nehezítették is, törvényes módon elhárítsa. — Azon meg mondott végnek elérésére pedig a' számára nézve másokéhoz alkalmaztatott és a' fegyverben szüntelen jól gyakorlott katonaság, leg bátorfágosabb eszköz, melly ambár sok költségben kerüllyön is: annak mindazáltal valamint a' békekesség, úgy a' háború idején is mindenkor tellyes számúnak kell lenni, mind azért, hogy a' békekesség idején készítesse, mind pedig, és kiváltképen való módon azért, hogy a' szomszéd Hatalmasságokkal való békekesség hosszú ideig tartó nem lehet, hanemha ők arról meggyőzöttetve lesznek, hogy Ő Királyi Felségének hadi ereje erős, és ambár nem számosabb, de leg alább azokéhoz hasonló számú fegyveres népből állyon; hogy ekképen a' belső boldogság is allandóvátételődjön.“

„Minthogy pedig a' Magyar hadi virtusnak ditsőffége, a' melly a' Fels. Auszriai Ház ellenségeinek mindenkor hathatos akadályokra vólt, az egész ki terjett világon esméretes: Ő Cs. K. Felsége, a' maga kedves Magyar Országjának, sőt egész Monarkiájának bátorfágos védelmezésére szükségesnek tartya azt, hogy a' Magyar regularis katonaság héjanosságának ki potolásáról, 'stellyes számban való tartasáról, és ezen tellyes számmal leendő katonaságnak szüntelen való tartasáról, az Ország Statusaival és Rendeivel, most inkább mint másszor együtt tanátskozzon. — És imé ebből áll az Ő Felsége Királyi kivanságának első tikkelye.

A' második tikkelyét másszor.